

УДК 811.111'373.43

Бондаренко О. М.¹, Артеменкова О. К.²

¹ доц. ЗНТУ

² студ. гр. ГФ-325 ЗНТУ

ТЕЛЕСКОПІЯ ЯК СПОСІБ УТВОРЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ЛЕКСИКИ У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

У зв'язку зі стрімким розвитком комп'ютерних технологій, появою нових пристроїв та програмного забезпечення закономірно відбуваються зміни в лексичній системі сучасної англійської мови. Для англійської мови характерна тенденція до активного використання експресивно-оцінних засобів мови. Саме телескопійні елементи забезпечують експресивність та лаконічність висловлювання.

Науковці розглядають телескопію як відносно молодий, але дуже продуктивний спосіб англійського словотворення [1, с. 56]. Спочатку телескопізми «не сприймалися носіями мови як повноцінні номінативні одиниці», адже вони утворилися заради жарту, а вже згодом вони перетворилися у результат дії словотвірного процесу, завдяки якому лексика

англійської мови поповнювалася новими словами [2, с. 120]. Отже, телескопія – це спосіб творення нових слів шляхом поєднання частин двох повнозначних слів, у результаті чого утворюється слово з новим значенням [3, с. 590]. Слід зазначити, що для англійської комп'ютерної лексики великою мірою характерні слова, утворені саме за допомогою телескопії.

Розглянемо телескопічні слова, що утворені сполученням двох усічених форм вихідних основ. Наприклад, одиницю *infotainment* у значенні набір інформаційно-розважальних технічних систем, утворено наступним шляхом: *infotainment* = *info(rmation)* + *(enter)tainment*. Наступним прикладом є одиниця *collabulary*, що означає загальний словник, за допомогою якого користувачі Інтернету класифікують дані з Інтернету. Означена одиниця утворена шляхом телескопії: *collabulary* = *colla(borative)* + *(voca)bulary*. Нова лексична одиниця *compcierge*, тобто працівник готелю, який допомагає гостям з проблемами, пов'язаними з комп'ютером, утворена таким чином: *compcierge* = *comp(uter)* + *(con)cierge*.

Другим типом є часткові телескопічні слова, які утворені сполученням повної форми першого компонента з кінцем другого або початку першого компонента з повною формою другого. Наприклад, одиниця *clicktivism*, тобто тип діяльності, що складається виключно з виконання швидких і простих онлайн завдань. Означена одиниця утворена шляхом телескопії: *clicktivism* = *click* + *(ac)tivism*. Ще одним прикладом є одиниця *autofail*, що означає помилка, що відображається в повідомленні за допомогою автоматичної перевірки правопису або програмного забезпечення. Ця нова лексична одиниця утворена наступним чином: *autofail* = *auto(correct)* + *fail*.

Також існує такий тип телескопізмів як гаплоглоги. Для подібних слів характерна наявність спільного звука (звуків) на стику компонентів, які сполучаються. Яскравим прикладом є одиниця *website* (*website* = *wedding* + *website*) зі значенням: сайт, де пара публікує інформацію про своє майбутнє або недавнє весілля. Подібним чином утворено одиницю *netiquette*, тобто етикет в мережі Інтернет: *netiquette* = *net* + *etiquette*. Також як приклад можна навести одиницю *viewer* (*viewer* = *viewer* + *user*), що означає людину, яка дивиться відеоконтент в інтернеті або на комп'ютері, або який поєднує регулярний перегляд телевізора з відповідним цифровим контентом.

Проведене дослідження свідчить, що телескопія є одним із найпродуктивніших способів словотворення англійської мови, що відображує загальну тенденцію до постійних змін та лаконічності. Зазвичай телескопічні одиниці класифікують за наступними структурними типами: повні телескопічні слова, часткові телескопічні слова та «гаплоглоги» або «накладні» телескопізми. Ми визначили, що повні телескопізми частіше за інші зустрічаються в англійській мові галузі комп'ютерних технологій.

Телескопійні слова комп'ютерної сфери адаптуються у мові та згодом стають постачальниками нових слів у лексичний склад англійської мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Егорова К. Л. О так называемом телескопическом словообразовании / К. Л. Егорова // Филологические науки. – 1985. – № 5. – С. 56-60.
2. Єнікєєва С. М. Вербоформанти, верботрансформанти та система словотвору (на матеріалі англійської мови) / С. М. Єнікєєва // Вісник Сумського державного університету. Серія: Філологічні науки. – 2005. – № 5 (77). – С. 119-127.
3. Ярцева В. Н. Лингвистический энциклопедический словарь / В. Н. Ярцева. – М. : Научное изд-во «Большая Российская энциклопедия», 2002. – 708 с.